

ת"פ (רמלה) 36995-11-22 - מדינת ישראל נ' יעקב מנדה

פלילי - עבירות כלכליות

פלילי - עבירות מס

פלילי - שיקולי ענישה

מסים - מס ערך מוסף - דו"חות/החזרים/קנסות/עיקולים/ערעורים - קנסות/מאסרים

ת"פ (רמלה) 36995-11-22 - מדינת ישראל נ' יעקב מנדה/שלום רמלה

ת"פ (רמלה) 36995-11-22

מדינת ישראל

רשות המיסים, אגף המכס ומע"מ מחוז מרכז - רמלה

נגד

יעקב מנדה

בית משפט השלום ברמלה

[20.06.2024]

לפני כבוד השופטת אילה אורן

ע"י ב"כ עוה"ד דביר עמר

ע"י ב"כ עוה"ד שי טייב

גזר דין

כתב האישום

1. הנאשם הודה בעובדות כתב אישום מתוקן בשנית, כי החל משנת 1999 עסק בענף הבנייה והיה רשום כ"עוסק מורשה" לעניין חוק המע"מ, ולכן חלה עליו חובה להגשת דוחות תקופתיים למע"מ, ולשלם את המס הנובע מהם. בתקופה שבין יולי 2017 למאי 2019 ביצע 9 עסקאות שונות והוציא בגין חשבוניות בסכום כולל של ₪ 2,057,672 (כולל מע"מ), שהמע"מ הנובע מהן עמד על ₪ 299,836. הנאשם לא כלל עסקאות אלה בדיווחיו התקופתיים למע"מ, הגיש 6 דוחות אפס, ולא שילם את המס הנובע מהעסקאות, במטרה להתחמק מתשלום מס. בגין מעשים אלה הורשע הנאשם בעבירה של שימוש במרמה, תחבולה או עשיית מעשה אחר במטרה להשתמט מתשלום מס, לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: "חוק מע"מ"). תמצית טיעוני באי כוח הצדדים לעונש

2. ב"כ המאשימה עוה"ד דביר עמר הפנה לחומרת העבירות ולפסיקה לעונש, ועתר לקביעת מתחם עונש הולם הנע בין 6 ל-18 חודשי מאסר, לצד מאסר מותנה בין 7 ל-12 חודשים, קנס בגובה 10% מהשטת המס, והתחייבות להימנע מעבירות דמות, בהתחשב בכך בתקופה שבה בוצעו העבירות, סכום המס שהושמט, והעובדה שהנאשם הגיש 6 דוחות "אפס" ולימד בכך על כוונת המרמה.

3. בהתאם להסדר הטיעון, עתר ב"כ המאשימה להשית על הנאשם 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה מרתיע וקנס בסך ₪ 30,000, וטען כי הנאשם הסיר רק חלק קטן מהמחדל (סה"כ הוסרו ₪ 35,000), והדגיש כי הליכי פשיטת הרגל החלו לאחר ביצוע העבירות, והכלל הנהוג בעבירות בתחום המיסים הוא מתן עדיפות לאינטרס הציבורי.

4. ב"כ הנאשם עוה"ד שי שאול טייב, טען שהנאשם ביצע עבירה אחת בשנת 2017 ושאר העבירות בוצעו בשנת 2019, ולכן יש להתייחס אל העבירות בפרופורציה הנכונה. עוד נטען כי הנאשם לא הפיק רווח בשנים הללו, והעבירות בוצעו מחמת העדר ניסיונו ובשל סכסוך עם רואה החשבון שלו, ולא במרמה, וקופת המדינה לא נפגעה. עוד נטען כי מעשי הנאשם לא בוצעו בתחכום, אלא בטיפשות, ואך משום שאותה עת לא היה הנאשם מלווה על ידי רו"ח. ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה ענפה, ועתר בהסתמך עליה לקביעת מתחם עונש הולם כולל הנע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות ועד 10 חודשי מאסר.
5. אשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם טען הסניגור כי הוא בן 50, רווק ללא ילדים, שמטפל ומתגורר עם אחיו בדירת עמידר, בהיות אחיו נכה בשיעור 100%. הנאשם עבד כל חייו בעבודה קשה מרבית שעות היממה, ועתה נותר חסר כל, והגיש מסמך מאת רואה חשבון (טל/1), מסמכים בנוגע להליכי חדלות פרעון (טל/2), רשימת חובות של הנאשם (טל/3), וצ'קים (טל/4).
6. עוד סיפר הסניגור כי הנאשם שילם 20,000 ₪ לטובת הסרה חלקית של המחדל, סכום שאותו הוא לווה מאמו הקשישה (אליו התווסף כאמור סכום נוסף בסך 15,000 ₪ שהפקיד הנאשם עובר למתן גזר הדין). כמו כן טען כי בהיות הנאשם בהליך חדלות פרעון, ומשהוא משלם מידי חודש 2,000 ₪ לקופת הכינוס ומצבו הכלכלי רע, יש לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום כלכלי.
7. הנאשם בדברו לעונש לקח אחריות על מעשיו, סיפר שהוא ביצע עבודה לחברה בהיקף של כ-2 מיליון ₪, ומתוך סכום זה הוציא מכיסו הפרטי מיליון ₪, אך החברה רימתה אותו ושילמה לו רק 700,000 ₪ ומתוכם ניכו 200,000 ₪ מס. בעקבות זאת הוא נותר ללא יכולת כלכלית, ולכן הגיש דוחות אפס שכן הוא רצה למשוך זמן כדי להסדיר את מצבו מול רשות מע"מ, אולם ניסיונותיו להסביר את מצבו נתקלו בסירוב מצד מע"מ.
- דין והכרעה
קביעת מתחם העונש ההולם
8. בבסיס העבירות הכלכליות בתחום המיסים עומדים ערכים מוגנים של מניעת פגיעה בציבור באופן ישיר כלפי הקופה הציבורית וכפועל יוצא גם במשק ובכלכלה, הגנה על ערך השוויון בנשיאה בנטל המס והסולידריות החברתית הנובעת מכך, לצד הגנה על ההתנהלות התקינה של רשויות המס (רע"פ 3203/21 עפאנה נ' מדינת ישראל (17.5.2022); רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013) ורע"פ 512/04 אבו עביד נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(4) 381, 384 (2004)).

9. בשל הנזק הרחב שנגרם לציבור בעטיין של עבירות מס חמורות, כבענייננו, ולנוכח הקושי בחשיפתן, התוותה הפסיקה מדיניות ענישה מחמירה המבכרת את שיקולי האינטרס הציבורי המתבטא בעקרון ההלימה והרתעה (רע"פ 8038/22 שילון נ' מדינת ישראל (29.11.2023)). לכן, דרך כלל מוטלים על נאשמים עונשי מאסר, לצד קנסות כבדים ומאסרים מותנים בשים לב שעסקינן בעבירות כלכליות שהרווח הטמון בצדן רב (רע"פ 9742/11 רייך נ' מדינת ישראל (20.2.2012); רע"פ 1154/20 יהודה מלכה נ' מדינת ישראל (12.2.2020); רע"פ 679/21 פלוני נ' מדינת ישראל (3.2.2021); רע"פ 9004/18 יצחקי נ' מדינת ישראל (31.12.2018)).

10. על מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דנן, ניתן ללמוד מהפסיקה להלן:

א. בעפ"ג (מרכז-לוד) 31406-12-22 חאג' יחיא נ' רשות המיסים - מע"מ פלילי (12.2.2023), נדחה ערעור שהגיש המערער שהודה והורשע ברישום 19 חשבוניות כוזבות בסכום כולל של 2,663,540 ₪, בגין ניכה מס בסך 387,010 ₪, ולא הסיר את מחדליו. במקרה זה קבעתי מתחם עונש הולם הנע בין 10 ל-24 חודשים, וגזרתי את דינו של הנאשם, בעל עבר פלילי ישן, ל-11 חודשי מאסר בפועל.

ב. ברע"פ 1238/19 אחדות נ' מדינת ישראל (27.2.2019), הורשע המבקש בביצוע עבירות ניכוי מס תשומות ללא מסמך כדיון, הוצאת חשבוניות כוזבות וזיוף פנקסי חשבוניות במטרה להתחמק ממס בסכום כולל של 317,000 ₪. המבקש הסיר באופן חלקי את המחדל (נותרו 200,000 ₪ שלא הסיר). נקבע מתחם הנע בין 5 ל-14 חודשי מאסר בפועל, ובהיות המבקש נעדר עבר פלילי, גזר עליו בית משפט 5 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 10,000 ₪. ערעור ובקשת רשות ערעור שהגיש המבקש נדחו.

ג. ברע"פ 8100/18 אבו נג'מה נ' מדינת ישראל (15.11.2018), נדחתה בקשת רשות ערעור שהגיש המבקש על חומרת העונש שהושת עליו בגין הרשעתו ב-17 עבירות ניכוי מס תשומות לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ, בנוגע לחשבוניות פיקטיביות שסכומן הכולל כ-3 מיליון ש"ח והמס הגלום עמד על 474,785 ₪. המחדל הוסר באופן חלקי בסך 50,000 ₪. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 12 ל-36 חודשים, ועל המבקש הושתו 18 חודשים, שהוקלו בערעור שהגיש ל-14 חודשי מאסר.

ד. ברע"פ 5938/18 אסרף נ' מדינת ישראל (16.8.2018), נדון מבקש שהורשע על פי הודאתו בביצוע 28 עבירות ניכוי מס תשומות מבלי שיש לגביהן מסמך כדיון, ביחס ל-14 חשבוניות, במטרה להתחמק מתשלום מס בסך 352,522 ₪, לצד עבירות נוספות. בית משפט השלום קבע מתחם הנע בין 6 ל-18 חודשי מאסר. המבקש לא הסיר את מחדליו, לפיכך נגזר עליו לרצות מאסר למשך 12 חודשים. ערעור ובקשת רשות ערעור שהגיש על חומרת העונש נדחו.

ה. ברע"פ 1929/18 אריאלי נ' מדינת ישראל (26.4.2018) (הוגש ע"י המאשימה), נדחתה בקשת רשות ערעור שהגיש מבקש לאחר שערעור על קולת העונש התקבל, ומשהורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות ניכוי מס תשומות ללא מסמך, ומסירת ידיעה או דוח כוזבים למע"מ כשמש התשומות הסתכם בסך של 281,404 ₪, וחלק ניכר מהמחדל הוסר. בית משפט השלום גזר על המבקש 6 חודשי מאסר בעבודות שירות וקנס בסך 10,000 ₪. ערעור המדינה התקבל, נקבע מתחם עונש הולם הנאש בין 9 ל-18 חודשי מאסר, והעונש הוחמר והועמד על 10 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך 40,000 ₪.

- ו. ברע"פ 3580/17 פואז נ' מדינת ישראל (29.5.2017), נדון מבקש שהורשע לפי הודאתו בעבירות ניכיו מס תשומות ללא מסמך, תוך הגשת דוחות תקופתיים כוזבים, מס התשומות הסתכם בסך של 491,286 ₪. בית משפט השלום קבע מתחם הנע בין 6 ל-24 חודשי מאסר, והשית על המבקש שלא הסיר מחדלים 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 40,000 ₪. ערעור ובקשת רשות ערעור שהגיש המבקש נדחו.
- ז. ברע"פ 2576/14 חורי נ' מדינת ישראל (8.4.2014), הורשע המבקש בהתאם להודאתו ב-15 מקרים של מסירת דו"ח כוזב למע"מ, ובעבירה של ניהול פנקסים כוזבים במטרה להשתמט ממס, כשסכום מס התשומות עמד על סך 227,707 ₪. המחדלים לא הוסרו, ובית משפט השלום השית על המבקש 8 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס בסך 18,000 ₪. ערעור ובקשת רשות ערעור שהגיש המבקש נדחו.
11. נתתי דעתי לפסיקה נוספת שהגישה ההגנה (מאת בתי משפט השלום, חלקה טרם תיקון 113 לחוק העונשין: ת"פ (פ"ת) 30901-02-11 רשות מיסים נ' חמוי (8.3.2017); ת"פ (ת"א) 65534-12-17 מדינת ישראל נ' גבריאלי (27.1.2020); ת"פ (חיפה) 18287-06-12 מדינת ישראל נ' רנאן אנרגיה והשקעות בע"מ ואח' (3.12.2019); ת"פ (רמלה) 51228-09-11 מדינת ישראל נ' אבו כפאגה (8.12.2013); ת"פ (ירושלים) 19439-01-20 בית המכס והמע"מ ירושלים נ' גרטנר (12.3.2023); ת"פ (רח"ט) 22137-05-18 רשות המיסים נ' פימה (20.2.2020).
12. ובחזרה לענייננו, הנאשם ביצע 9 עסקאות בגין הוציא חשבוניות בסך של 2,057,672 ₪ (כולל מע"מ), הגיש 6 דוחות אפס, ולא שילם את המס הנובע בסך 299,836 ₪. במעשים אלה פגע הנאשם ממש בערכים המוגנים ובקופת המדינה, מתוך כוונה ברורה להשתמט מתשלום המס. ודוק, טענת ההגנה כי הנאשם לא הרוויח מביצוע העבירות לא הוכחה, ואף לא הטענה להעדר כוונת מרמה, אשר סותרת את הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן. בבחינת המעשים לעיל בראי הפסיקה הנוהגת, מצאתי לאמץ את מתחם העונש שעתרה לו המאשימה, בהתאמה להסדר הטיעון שהוסכם בין הצדדים, ואני קובעת כי הוא נע בין 6 ל-18 חודשי מאסר, וקנס שנע בין 5% ל-10% מהסכום שנגזר מהעסקאות.
- גזירת העונש בתוך המתחם
13. הנאשם בן 49, רווק, נעדר עבר פלילי, עובד למעלה מ-30 שנים בתחום הבנייה, הודה במיוחס לו, נטל אחריות על מעשיו וחסך מזמנו של בית המשפט. מצבו הכלכלי של הנאשם כבי רע, הוא מתגורר עם אחיו הנכה, מצוי בהליכי חדלות פירעון (שנפתח במרץ 2023 - טל/2), ונכון ליום 12.1.2023 חובותיו בהוצל"פ הסתכמו ב-894,000 ₪ (טל/3).

14. הנאשם הסיר חלק קטן מהמחדל בסך 35,000 ₪, סכום שלדבריו נטל כהלוואה מאמו הקשישה. אי הסרת המחדל באופן מלא משמעה שהנאשם לא תיקן את הנזק שהסב לקופה הציבורית, והדבר משליך על כנות הודאתו ונטילת אחריותו, שאינה נחשבת כמלאה. לכן זכאי הנאשם להקלה מועטה יחסית בגזירת העונש בתוך המתחם (רע"פ 8038/22 שילון נ' מדינת ישראל (29.11.2022); רע"פ 7851/13 עודה נ' מדינת ישראל (3.9.2015); עפ"ג (מרכז לוד) 8757-07-21 אבו גאנם נ' מדינת ישראל (13.3.2022)).
15. בהעדר הסרת מחדל מלאה לא זו בלבד שאין מקום לסטייה ממתחם העונש לקולה, אלא גם אין הצדקה להשית עונש בחלקו התחתון של המתחם (עפ"ג (מרכז-לוד) 1680/23 רשות המיסים, מע"מ מרכז נ' סוחינין (17.7.2023)). לפיכך עתירת המאשימה לגזירת העונש של 10 חודשי מאסר בפועל בהתאם להסדר הטיעון, יש לה על מה לסמוך.
16. על אף שנתתי דעתי לכל השיקולים לאימוץ עמדת המאשימה לעונש, הגעתי למסקנה כי הרשעה ראשונה זו של הנאשם אינה מחייבת השתת מאסר מאחורי סורג ובריח, וכי במכלול השיקולים נכון לגזור את עונשו בחלק התחתון של מתחם העונש ההולם, אם כי לא בתחתיתו.
- אשר על כן אני גוזרת על הנאשם את העונשים שלהלן:
- א. מאסר למשך 8 חודשים, אותו יישא הנאשם בעבודות שירות, החל מיום 1.7.2024.
- במועד זה יתייצב הנאשם בשעה 8:00 ביחידת ברקאי, שב"ס, ברח' לוחמי בית"ר 6, ברמלה (או בכל מועד אחר שיקבע הממונה על עבודות השירות). הוסבר לנאשם כי חלה עליו חובתו לשתף פעולה באופן מלא עם הוראותיו של הממונה על עבודות השירות, אחרת יכול שיופקעו עבודות השירות והוא ירצה את עונשו מאחורי סורג ובריח.
- ב. מאסר מותנה למשך 8 חודשים, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירות מס מסוג פשע, למשך 3 שנים מסיום ריצוי עבודות השירות.
- ג. מאסר מותנה למשך 4 חודשים, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירות מס מסוג עוון, למשך 3 שנים מסיום ריצוי עבודות השירות.
- ד. קנס בסך 15,000 ₪, או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים חודשיים, רצופים ושווים, החל מיום 1.8.2024 ובכל אחד לחודש שאחריו. לא ישולם תשלום מתשלומי הקנס תעמוד יתרתו לפרעון מיידי.
- ככל שקיים פיקדון לטובת הנאשם בהסכמת הנאשם הוא יקוזז לטובת הקנס. תשלום הקנס יעשה ישירות לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגביה באחת הדרכים הבאות: בכרטיס אשראי באתר המקוון של רשות האכיפה והגביה (חיפוש בגוגל "תשלום גביית קנסות"): www.eca.gov.il (ניתן לשלם בפריסה של עד 18 תשלומים בהסדר קרדיט). או באמצעות מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז הגביה) בטלפון *35592 או בטלפון *****-***. או במזומן בסניפי בנק הדואר, בהצגת תעודת זהות (ללא צורך בשוברים).
- המזכירות תשלח עותק מגזר הדין לממונה על עבודות השירות.
- זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד בתוך 45 ימים.
- ניתן היום, י"ד סיוון תשפ"ד, 20 יוני 2024, בנוכחות ב"כ המאשימה עוה"ד דביר עמר, הנאשם ובא כוחו עוה"ד שי טייב.